

REDACTIUNEA,
Tipografia și Administra-
ția

BRAȘOV, Piața-mare 80.
 Serviciul administrației nu se primesc.
 Manuscrisurile nu se restituie.

INSERATE:
 se primesc la Administra-

ția Brașov și la birou-
urile următoare:
 Viena la M. Duker Nachf., Eduard
 Schöler, Rudolf Mosse. — In Budape-

sta la Elekstein Berná, Julius Szep-

csák, Bloekner.

PREȚUL INSERATELOR.
 Un sir pe 20 bani pentru o publicare. Publicări
 mai dese după tarife și învechit.
 Rețineri pe pag. a 8-a 1
 sir 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LXXIV.

Telefon: Nr. 226.

"GAZETA" apare ZILNIC.
 Abonamente pentru Austro-Ungar.
 pe un an: —
 24 oor. pe 6 luni 12 oor. pe trei
 luni 6 oor. — Nr-ii de Duminecă:
 patru oor. pe an.

Pe lângă România și străinătate:
 un an 40 franci, pe șase luni 20
 franci, pe trei luni 10 franci.

Nr-ii de Duminecă 8 fr. an.

* Se poate prenumăra la toate oficiile
 poștale precum și la 2-nii colectorii.

Abonamentul pentru Brașov:
 La Administrația "GAZETEI", pe
 1 an 20 C. Pe 6 luni 10 C.
 pe trei luni 5 C. Cu dăruș
 acasă: Pe un an 24 C. Pe 6 luni
 12 C. Pe trei luni 6 C. Da exem-
 plar 10 bani. — Alți abonamentele
 ca și învechit se plătesc ca...

Nr. 7 Brașov, Mercuri, 12 (25) Ianuarie 1911.

Votul secret.

(v. mol.) In zilele acestea au apărut în „Tribuna“ o serie de foiletoane interesante.

Un ziarist ungar a scris o carte despre moravurile societății ungurești din Arad, „orașul minciunilor“, cum îl numește autorul și „Trib.“ a tradus din ea.

Cartea aceasta are un capitol instructiv și plastic din cale afară, unde descrie o alegere de deputat din Ocna-Sibiului.

Abstrăgând dela o oare-care doză de parțialitate a autorului, care pare a ține intenționat, că jumătatea alegătorilor din Ocna sunt Maghiari și că nici aceștia nu sunt nici cu un gram mai puțin coruptibili și politicieste mai puțin demoralizați decât „valahii aceia proști“, — ziaristul ungar prezintă un desgustător tablou despre felul cum se fac alegerile în unele cercuri ale Ungariei.

După faimcasele alegeri aranjate de d-l Khuen din vara asta, unde milioanele de o dubioasă sorginte s'au revărsat nu numai asupra alegătorilor români, ci poate mai cu îmbelsugare asupra alegătorilor maghiari, nu face nime serviciu bun cauzei drepte a unei reforme electorale basate pe sufragiul universal, egal și secret, când în punctul coruptibilității alegătorilor face deosebire între alegătorii maghiari și de naționalitate.

Cu toate aceste dacă e să fim juști, trebuie să concedem, că de când s'a decretat activitatea în 1905 și până azi, în ce privește curățenia alegerilor și a alegătorilor, am putea zice, că la Români se poate observa o hotărâtă îmbunătățire.

Partidul național român sărac în mijloace materiale și cu excepția a lor 2—3 inși, sărac și în bărbați bogăți, cari eventual ar putea jertfi la algeri, prin însa-și firea lucrului nu a putut întrebuița alte arme, decât cele de natură curat ideală: *puterea cuvântului însuflețitor și forța mulțimei, care odată câștigată pentru candidatul național, răpește cu sine și pe cei mai sovăelnici și mai lacomi.*

Deci toate acele zeci de mii de votari, cari s'au dat pentru candidații naționali în decursul celor 3 campanii electorale, la cari am luat parte dela 1905 incoace, sunt tot atâtea suflete mântuite de corupție și de diferite influențe nefericite.

Alegerea despre care vorbește ziaristul din Arad, unde s'ar fi întâmplat cea mai odioasă cumpărare de suflete, unde toți preoții și fruntașii români ar fi fost corteșii bine plătiți ai jidanășului botezat din Curbuciu, s'a întâmplat pe timpul președenției lui Szell Kálmán, așa dară când noi eram încă în pasivitate.

Peșteră această încă e un motiv stăruitor pentru alegătorii aceia, despre cari mai târziu știm, că au ținut cu destulă bravură pe lângă candidatul nostru național.

Nu vreau să fac pe avocatul nechemat al nimănui.

Simțul de dreptate însă nu mă lasă să-mi ridic în relief vinovăția acelora, pe lângă cari păcatul Românilor din Ocna Sibiului apare aproape ca o faptă inconștientă.

Vinovatul principal nu e nici candidatul de deputat, care cearcă să intre în casa țării prin cumpărarea unui cerc electoral, ci e sistemul păcătos din țară, care tolerează o astfel de corupție, e opinia publică a cărui simț moral tâmpit nu vede nimic diflamant în atari fapte.

Casuri analoage de insanitate sau tâmpire a simțului moral vedem de altcum și în alte domenii ale vieții publice din Ungaria.

Opinia publică infierează de es. cu sigilul infamiei pe femeia nenorocită, care și-a uitat pe o clipă de preceptele moralității și n'a resistat ispitelor cutărui Don Iuan seducător.

Dar tot aceeași opinie publică uită să pedepsească, să stigmatizeze pe seducătorul, care a abuzat de credulitatea bieteii femei.

Bă sunt oameni, cari în o astfel de faptă văd un lucru de fală, o distracție virilă nevinovată.

Inzadar vine statul și stătoarește pedepse aspre celor cari primejduesc libertatea alegerilor, dacă legile aceste rămân numai pe hârtie și dacă societatea, care aruncă cu dispreț din sânul ei pe un fur sau pe un escroc, nu aplică aceeași măsură asupra celor ce corup și demoralizează pe alegători, cumpărându-le sufletul și convingerile.

Faptul acesta să ne pună pe gânduri.

Ori cât de mândri am fi noi de virtuțile politice ale țaranilor noștri, cari în multe părți au dat probe frumoase de însuflețire și înălțare morală, respingând ispitirile materiale, totuși va trebui să ne cugetăm serios și la posibilitatea succombării în fața unei lupte purtate cu arme atât de neegale.

Căci și noi suntem numai oameni din carne și oase, supuși acolorași patimi ca și alte popoare.

În fața presiunilor oficiale, și a răsbunărilor după alegeri, în fața aurlugui ademenitor, care se varsă din belșug în buzunarele alegătorilor noștri, oare ne putem noi încrede și pe viitor numai în forțele morale, de cari dispunem și în sfîntenția legăturilor de sânge, ce ne leagă de poporul nostru?

Iată un șir de idei și întrebări, asupra cărora am meditat serios și le-am făcut obiectul unui studiu conștient și amănunțit.

Rezultatul, la care am ajuns în urma acestor studii e, că pentru viitorul luptelor noastre politice aproape nu este o chestie de o mare cardinală însemnătate, decât chestia votului secret.

Nu știu care va fi soarta su-

fragiului universal în Ungaria. Poate, că l urma urmelor elementele radicale și cele reacționare vor ajunge la un compromis, mulțumindu-se deocamdată numai cu o lărgire a dreptului de vot.

Eu însă am curajul a afirma și la cas de lipsă chiar a dovedi, că pentru noi Români este neasămănat mai favorabilă și numai o lărgire oare care a dreptului de vot d. e. prin scășitarea censului electoral, dar astfel ca votarea să fie secretă, decât un sufragiu universal nelimitat, însă fără votare secretă.

Mă opresc de data asta la constatarea acestui adevăr și închei articolul de azi cu făgăduința, că în curând voi relua firul acesta de idei, arătând și dovedind cu pilde scoase din viața altor popoare mai luminate din Apus, însemnătatea mai presus de toate a votului secret.

Religia în limba maghiară. Șovinistii dela liceul reformat din Orăștie perzistă în vechea lor apucătură, de-a forța predarea în limba maghiară a studiului religios și la elevii români, înscriși în liceu. Fiind limba liturgică a bisericilor noastre limba română, dorința șovinistilor nu se poate împlini. În liceu sunt înscriși la 100 de elevi români gr. orientali. Apropiindu-se finele primei jumătăți a anului, direcțiunea liceului a comunicat părinților elevilor români, că dacă copiii lor la jumătatea anului nu vor primi notă din religie, vor pierde acea jumătate de an, deci îi roagă să intervină pe lângă protopopul Domșa din Orăștie, să propună religia în limba maghiară.

Metropolitul Meșianu a raportat cazul din Orăștie la ministerul cultelor și instrucțiunii, rugându-l să intervină, pentru ca elevii să nu fie lipsiți de instrucția religioasă, cum de fapt sunt de prezent.

„Kel. Ért.“ anunțând acest caz, zice, că drept urmare a presiunii direcțiunii asupra părinților este, că două familii române au trecut la biserica reformată.

Se poate să fie familii românești, atât de uitate de sine?

Proces de agitație. Cum știm, procesul de „agitație“ al părintelui Constantin Luceacu din Dorolt, care era să se pertracteze în 25 Nov. c. s'a amănat atunci fără să se știe din ce cauză. Acum s'a fixat ziua de pertractare pe 6 Febr. n. c.

Camerele române. Cum am anunțat, alegerile legislative generale pentru camera deputaților și pentru senat, se fac în a doua jumătate a lunii Februarie v.

Alegerile în balotaj vor avea loc în următoarele zile: Miercuri 23 Februarie, Vineri 25 și Duminecă 27 Februarie pentru Camera și Marți 1 Martie, Joi 3 și Sâmbătă 5 Martie pentru Senat.

Camerele vor fi convocate în sesiune extraordinară în ziua de Luni 7 Martie v. c.

Un comunicat. „Neues Wiener Tageblatt“ publică un comunicat oficial, prin care din partea prea înaltă se recunoș-

meritele partidului muncii și greutățile cu cari are să se lupte guvernul.

Factorii prea înalți își trag seamă cu împrejurarea, că proiectul băncii comune nu se va vota până în 15 Febr. c. dar, conform comunicatului, aceasta nu va fi spre stricăciunea, nici a guvernului, nici a națiunii.

E evident, că acest comunicat sună la adresa opoziției și va fi pus la cale de guvern.

Noul guvern al României.

— Voci de presă germană. —

Mai multe ziare germane publică articoli elogiioși la adresa noului guvern al României. Relevăm din aceste următoarele: „Reichspost“.

Ziarul vienez „Reichspost“ publică o corespondență despre cabinetul conservator, prezidat de d-l P. P. Carp, spunând, că noul minister a făcut cea mai bună impresie, nu numai în România, dar și în întreagă Europa, dar mai cu seamă în Statele, cari fac parte din tripla alianță, deoarece se apreciază talentul politic al d-lui P. P. Carp, înalta cultură intelectuală și marea experiență dobândită de acest bărbat de stat.

Ziarul încheie acest articol spunând, că țara românească are un guvern compus din bărbați politici experți și conservatori, în sensul cel mai favorabil al cuvântului și călăuziți de spiritul inovațiilor democratice.

„Deutsche Tageszeitung“.

Ziarul din Berlin „D. Tageszeitung“, organul agrarienilor germani, se ocupă pe lung în un articol cu noul cabinet român, vorbind despre fiecare ministru.

La încheiere, revenind asupra alegerilor viitoare, ziarul nu crede, că liberalii s'ar putea cartela cu cons. democrați, de oarece aceștia fiind democrați, le-ar face concurență în viitor.

„Hamb. Nachrichten“.

Marele ziar mondial, „Hamburger Nachrichten“ publică un articol de fond asupra noii schimbări de regim.

În acest articol, după ce ziarul vorbește despre eșirea d-lui Take Ionescu din partidul conservator și despre fondarea noului său partid conservator-democrat, face aprecieri asupra noului cabinet, înșirând date despre activitatea și rolul de până aci al fiecărui ministru în deosebi.

Relativ la situația și tendența ministerului, ziarul scrie astfel:

„Asupra capacității noului minister al României nu se formulează aci nici o îndoială.

Se spune însă, că dânsul va avea de învins mari greutăți cu ocaziunea alegerilor generale, ce vor avea loc în luna Februarie. Aceste temeri sunt bazate pe exagerațiuni. Liberalii nu vor face nici un compromis cu tachiști. Grija de propria lor existență le impune să nu dea ajutor unui partid, ce își zice conservator-democrat și care deci calcă pe propriul lor teren.

Take Ionescu a avut până acum partizani mulțimori, căci socoteau, că dânsul va fi chemat să formeze cabinetul.

Acum însă conservatorii se află în șea, au început să le rosească mulți tachiști.

Într-o țară, în care guvernul poate să prăpădească atâtea existențe și în schimb să creeze sau să desvoalte altele, unde poate să împlinească sau să lase ne-realizate atâtea așteptări, lucrul nu este de înjurare.

Tocmai acestui rol vrea să-i puie

„SPERANȚA“

reuniune de împrumut și păstrare în Borgoprund.

Convocare.

Reuniunea de împrumut și păstrare „SPERANȚA“ va ținea a **XXVI-a adunare generală ordinară**, în Borgoprund, la 26 Februarie 1911, la 3 oare p. m.

Obiectele:

1. Cenzurarea rațiunilor, statorirea bilanțului și împărțirea dividendelor.
2. Propunerile direcțiunii și ale consiliului de inspecțiune.
3. Transformarea reuniunii de împrumut și păstrare „Speranța“ în societate acționară:
  - a) Stabilirea statutelor.
  - b) Hotăriri de executivă.
4. Alegerea direcțiunii.
5. Alegerea comitetului de reviziune.
6. Eventuale propuneri.

Pentru cazul că la acest termin nu s'ar aduna membrii de ajuns în înțelesul statutelor, tot prin acest anunț se convoacă a doua adunare generală pe 12 Martie 1911 la 4 oare p. m.

Borgoprund, în 26 Ianuarie 1911.

Dr. V. Hanganuț m. p.,
directorul reuniunii.

1108. număr.
1910. végreh.

Arverési hirdetmény.

Alulirott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102, illetve az 1908. évi XLI. t.-c. 19. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a brassói kir. törvényszéknek 1911. évi 336 polg. számu végzése illetőleg a csődválasztmányának 1911. évi január hó 11-ikén hozott határozata értelmében Dr. Leményi Jenő hagyatéka csőd ügyében felvett s. a. csődleltár 1 — 113 tétel alatti ingóságok, u. m.: irodai berendezés, törvénykönyvek, pénzszekrény, írógép stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek Brassóban Óerna utca 1. szám alatt leendő megtartására 1911. évi Január hó 30 ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1885. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Brassó 1911. évi Január 18-ik napján.

Tankó János,
kir. bír. végrehajtó.

PENTRU COMBATEREA anemiei galbanărei, slăbiciunii generală, mistuire groa, lipsă de apetit, nervositate, friguri, este probat și cu efect **Vinul feruginos China**

Se capătă la producător:

farmacia V. Klein, Brașov,

Hans Apfelbach,

La regele gulerilor.

Brașov, Strada Porții Nr. 18.

Cel mai solid și mai ieftin magazin cu articolele de tricotaș, albituri pentru bărbați și cravate moderne. **Mare asortiment de ciorapi de copil, bărbați și dame.** 1143,1—52.

Tégla és fedélcserép eladása iránti Hirdetmény.

Alólirott csődtömeggondnok közhírré teszi, hogy a vb. szeptéteri gőztégla- és fedélcserépgyár Stenner, Schildkraut és Társai B. T. Brassói cég csődtömegéhez tartozó 232 200 darab téglá, 5690 darab padoló téglá, 57.720 darab holdfarku — és 22.164 darab hornyolt (Strangfalz) fedélcserép téglá zárt írásbeli ajánlattal kapcsolatos szóbeli nyilvános árverés útján eladatik.

A zárt írásbeli ajánlatok 1911. évi január 30 napjának délutáni 6 órájáig nyújtandók be alólirott csődtömeggondnok irodájába (Brassó, Buzasor 9) a hol a részletes árverési feltételek is betekintheők, a melyek kívánatra posta útján is megküldetnek.

A szóbeli nyilvános árverés a helyszínén, Brassóban Aruraktár-utcában, a vasuti állomás mellett fekvő „Stenner, Schildkraut és Társai“ rakodó telepen 1911 évi január 31 napján délelőtt 10 órakor fog megtartatni.

Brassó, 1911 évi január hó 20-án.

Dr. Mandl Adolf,
ügyvéd
csődtömeggondnok.

MIHAEL MOSSER,

Prima fabrică de biciclete în Ardeal
Brașov, Strada Porții Nr. 39.
Deposit de mașini de cusut.
Cel mai mare Atelier de reparaturi pentru biciclete și mașini de cusut.
Reprezentantul fabricilor vestite de automobile. Garaj pentru Automobile.

FRIEDRICH KÄRGELEIN

magazin cu ocazionalitate de aur și mărfuri de argint.
Specialist de scule ardelenne
Atelier propriu de reparaturi.
Candele lucrate foarte bine.
Cumpără cu preț bun obiecte de aur stricte și pietre scumpe.
1146,1—52.

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunar.

Administr. „Gazetei Trans.“

Recomandăm cetitorilor ziarului nostru, Magazinul de haine și Confecțiuni de dame

L. ASCHER

Brașov, Strada Inului Nr. 26.

unde pot cumpăra de superioritate constatată **haine** pentru bărbați, băieți și copii, asemenea și pentru dame și fetițe: **Jachete, Costume de dame, Foi, Halatur, Bluz, Jupoeane** etc.

Bogat asortiment de blănuri pentru călătorii, pentru oraș, **Sacco scurte blănite**, precum și mantale pentru Dame cu căptușală de blană.

Comande cu posta se efectuează complet cu **rambursă.**

Când se comandă, notați lațimea peptului, culoarea stofii și cam cu ce preț

1148,7—100

Pentru ce nu convine se dau banii îndărăt.

THE CAMPBELL

Fabrică de motoare cu renume mondial, oferă cele mai bune reconstruite și durabile

BENZIN-MOTOARE || GAS-LOCOMOBILE
Ulei crud ASUGATIV.

Cea mai eficientă

- > > sigură
- > > netulburată

funcționare.

Prețuri ieftine. = Condițiuni de plată favorabile. = Garanție în toată privința.

Representant General:

Korányi Victor BUDAPESTA VI,
Liszt Ferencz-tér Nc. 9.
Telefon 64—64

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Oct. st. n. 1910 și până în 1 Maiu st. n. 1911.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la ora 6:36 min. dimi.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ora 2:20 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la ora 7:40 min. seara.
- IV. Tr. accel. p. Arad la orele 10:05 m. seara.
- V. Tr. accel. p. Arad la orele 6:00 min. dimi.

Dela Brașov la București:

- I. Trenul de persoane la ora 8:16 m. dimi.
- II. Trenul mixt la orele 12:32 m. p. m.
- III. Trenul accel. la ora 2:34 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
- IV. Tren mixt la orele 6:40 seara.*
- * (care circulă numai la Predeal).
- V. Tren accel. la orele 5:26 min. dimi.*
- * (până la 15 Noemvrie)

Dela Brașov la Zărnești (gara Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la ora 9:27 min. a. m.
- II. Trenul mixt la ora 2:48 min. p. m.
- III. Tren mixt la ora 10:11 seara.

Dela gara Bartolomeiu la Făgăraș:

- II Tren de pers. la ora 4:87 min. dimi.
- V. Tren la ora 8:51 minute dimineața.*
- III. Tren la ora 1:07 minute p. m. are legătură până la Nagyszéchen sos. 8:59 seara).
- IV. Tren la ora 3:27 minute p. m.*
- V. Tren la ora 5:56 minute p. m. (Feketehalom).

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Tren accel. p. Arad la orele 5:16 m. dimi.
- II. Trenul de persoane la ora 7:53 dimi.
- II. Tr. accel. peste Clușiu la ora 6:219 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la ora 8:56 min. seara.
- IV. Trenul accel. la ora 10:04 seara.

Dela București la Brașov:

- I. Tren. de pers. la ora 6:00 min. dimi. (numai dela Predeal).
- II. Trenul accel. la ora 2:0 min. p. m. (Are legătură cu Sibiu și Cluj).
- III. Trenul pers. la ora 5:09 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la ora 10:6 min. seara.
- V. Trenul accel. la ora 9:44 min. seara.*
- * (până la 15 Noemvrie).

Dela Zărnești la Brașov (gara Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la ora 7:30 min. dimi.
- II. Trenul mixt la ora 1:20 min. p. m.
- III. Tren mixt la ora 7:27 seara.

Dela Făgăraș la gara Bartolomeiu:

- I. Tren la ora 7:04 min. dimineața.
- II. Tren la ora 10:20 min. a. m.*
- III. Tren la ora 11:55 min. a. m.*
- IV. Tren la ora 7:— minute p. m.*
- V. Tren la ora 9:59 minute (* dela Feketehalom.)